L. B Holthuis en G. Heerebout

Het voorkomen van de garnalen *Athanas nitescens* (Leach) en *Thoralus cranchii* (Leach) in Zeeland

Tijdens een onderzoek naar de fauna van de Nolledijk bij Vlissingen werden daar twee soorten garnalen aangetroffen die tot nu toe slechts één- respectievelijk tweemaal uit Nederlandse wateren vermeld zijn. Op 6 juli 1961 vond de tweede auteur te samen met de heer J. Smits tussen de bazaltblokken van de dijkvoet bij het kustlicht op een diepte van 1.75 m beneden N.AP. een volwassen mannetje van *Athanas nitescens* (Leach) (fig. 1), waarvan de totale lichaamslengte 20 mm bedroeg. De steenblokken waren daar ter plaatse begroeid met paarde-anemonen (*Actinia equina* (L.)) en met het wier *Enteromorpha*, verder waren zij bezet met de zeepokken *Balanus balanoides* (L.) en *Elminius modestus* Darwin, terwijl er ook purperslakken (*Nucella lapillus* (L.)) en de eieren daarvan werden gevonden. Het exemplaar van *Athanas* was licht geelgroen van kleur en werd door zijn sterk ontwikkelde schaarpoten eerst voor een jong kreeftje

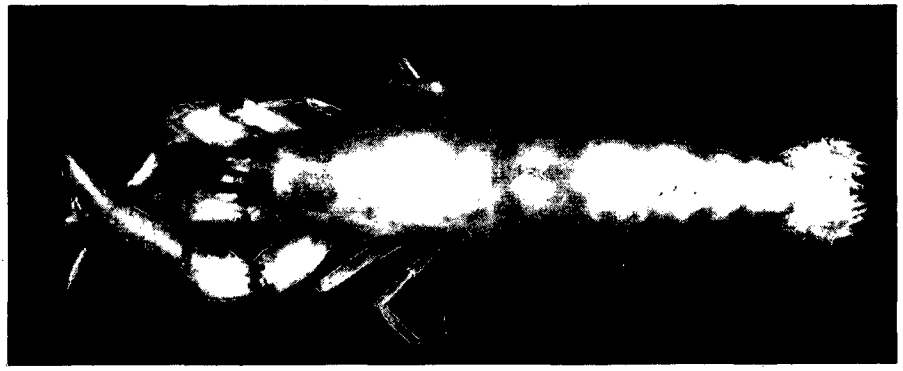

Athanas nitescens (Leach) *Foto: Mus. v. Nat. Hist. Leiden*

aangezien. Een nadere determinatie bracht zijn ware identiteit aan het licht.

Athanas nitescens is een soort van de garnalen-familie Alpheidae en was tot nu toe nog niet autochthoon in ons land gevonden. Eenmaal eerder was hier een exemplaar aangetroffen, dat evenwel blijkbaar met een drijvend balkje aangevoerd was; dit dier werd op 22 september 1952 op het strand bij Scheveningen gevonden (zie Holthuis, 1958, Natura, vol. 55 no. 9, p. 129, fig.).

Athanas nitescens bewoont de oostkust van de Atlantische Oceaan tussen Z.W. Noorwegen en de Kaap Verdische Eilanden, en komt ook in de gehele Middellandse Zee voor. Daar zij zowel vlak ten noorden van ons land (Helgoland) als vlak ten zuiden (Diepwaterkanaal) gevonden is, is haar verschijning hier niet onverwacht en is het zeer wel mogelijk dat zij ook op andere plaatsen in ons land waar het milieu geschikt is zal

worden aangetroffen, b.v. tussen de begroeiing van de stenen van onze zeeweringen.
Een tweede interessante garnalensoort die bij de Nolledijk gevonden is, is *Thoralus cranchii* (Leach), die tot de familie der Hippolytidae behoort. Hiervan werd door de tweede auteur een wijfje met een lichaamslengte van 16 mm gevangen in een zoutwaterplas, die gevormd wordt als de dijkvoet bij eb droogvalt. Aan de ene zijde wordt deze plas begrensd door de rijk begroeide stenen van de dijkvoet, aan de andere zijde door met zand bedekt veen. In het veen bevonden zich levende boormossels, e.d.
Thoralus cranchii werd voor het eerst uit Nederland vermeld door Holthuis (1950, Fauna van Nederland, vol. 15, p. 51). Zijn materiaal bestond uit twee exemplaren die op 17 september 1940 door Dr. P. Korringa gevangen werden in de oesterput Verwijs te Ierseke. Deze vondst werd ook besproken door Korringa (1951, Arch. Néerl. Zool., vol. 10, p. 44), die verder nog vondsten van de soort aldaar van 27 augustus 1940 en 9 oktober 1941 vermeldde. Later is *Thoralus* nog door Dr. Korringa gevangen tussen pannen van de oesterput Cornelisse aan het begin van de Zandkreek op 16 oktober 1950, terwijl Dr. J. H. Stock op 1 september 1951 een exemplaar verzamelde onder stenen in een oesterput te Ierseke, en op 5 september 1951 een jong dier aantrof op de deur van de buitensluis te Vlissingen bij de bodem van de sluisput op een diepte van 5 tot 6 meter. Hoewel de soort door haar geringe afmetingen wellicht meermalen over het hoofd zal zijn gezien, is zij in ons land toch zeker tot de zeldzame dieren te rekenen. Buiten Zeeland is zij bij ons nog niet aangetroffen, doch daar haar verspreidingsgebied en haar habitat vrijwel geheel met die van *Athanas nitescens* overeenkomen, is het niet uitgesloten dat zij ook elders in Nederland op de geëigende plaatsen (tussen begroeiing van stenen e.d. aan de zeekust) gevonden zal worden.

Een witte fazant

Op een weiland, grenzende aan gemengd jong bos van lariks en eik, graasde een viertal fazantenhanen. Drie er van hadden de gewone tekening van groene kop met witte halsring en verder de mooie wildkleur met zachtrode borsttekening. Echte vertegenwoordigers van *Phasianus colchicus*. De vierde echter was totaal wit; wel niet sneeuwwit, maar toch geheel wit met zo hier en daar iets grijswit. Maar verder geheel het fazantentype, kleine kop met lange, puntige staart. In zijn gedragingen was hij geheel een bentgenoot van zijn makkers, want toen onraad bespeurd werd, rende ook hij met de overige drie met opgeheven kop en gestrekte staart om dekking te zoeken. Schijnbaar wordt door de dieren een albino-afwijking onder hen, niet opgemerkt. Wij hopen nu maar, dat hij niet ten prooi valt aan de jagers en zijn dan nieuwsgierig of er onder zijn mogelijk nageslacht meerdere albino's zullen verschijnen.

D. Joustra

Een slaapmiddel voor bomen

Een scheikundige stof, door de U.S. Rubber Company ontwikkeld en MH-30 genoemd, heeft een regulerende werking op de groei van planten. Bij proeven is gebleken, dat bomen er door in een tijdelijke slaap-toestand komen, waarin ze beter bestand zijn tegen lage temperaturen. Thans zal door de kwekers van citrusvruchten in Florida, waar de oogst elk jaar door invallende vorst bedreigd wordt, worden nagegaan of MH-30 in staat is de bomen door de gevaarlijke periode heen te helpen.